

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

La comèdia enmig del drama

La setmana anterior, quan agafàrem la ploma per a escriure el nostre davantal, teníem a la taula de treball els periòdics del dia, que amb grosses lletres donaven compte de la rendició d'Abd-el-Krim, de la pau al Marroc, de la repatriació de les tropes...

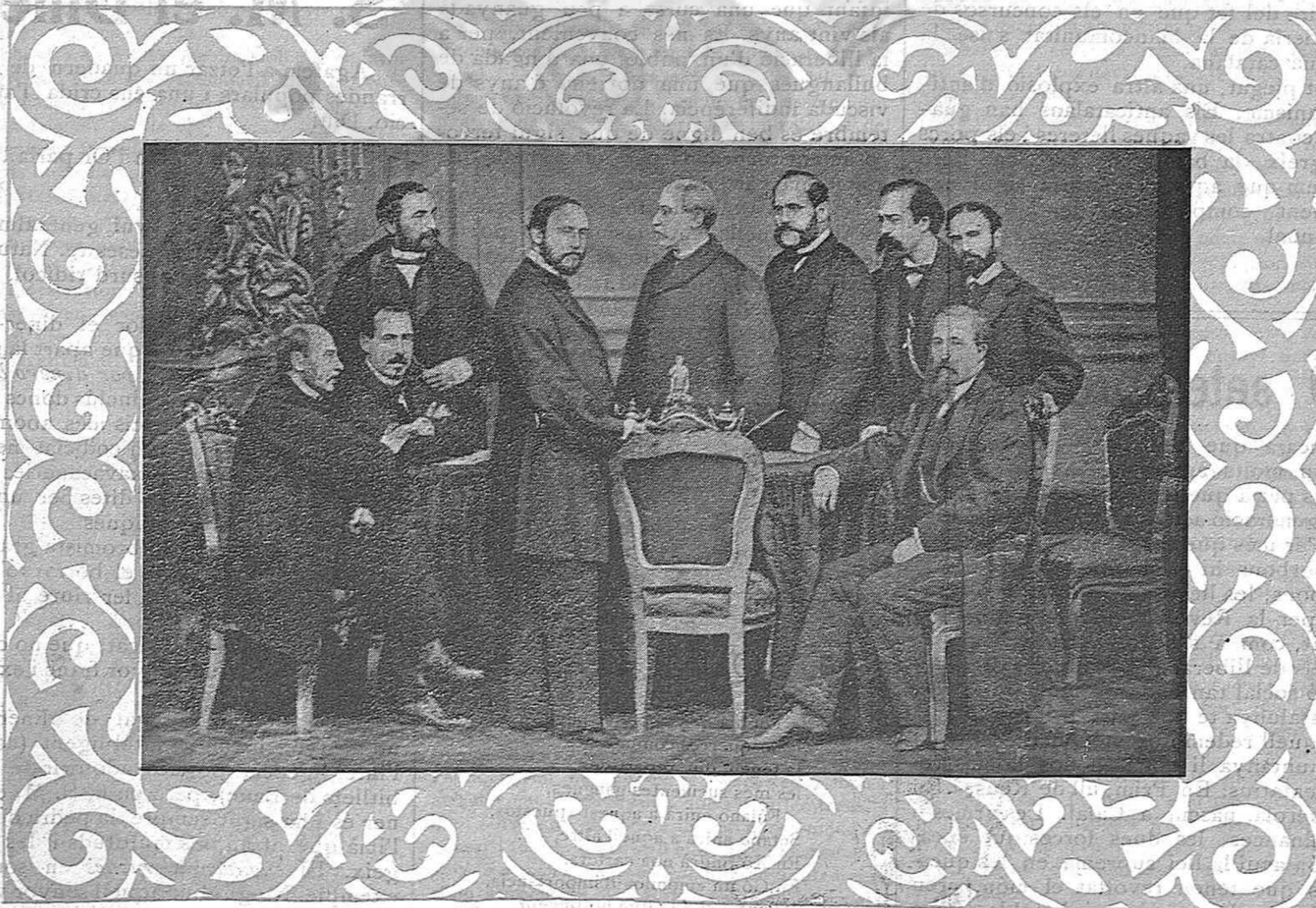
Haviem de llençar al vol les campanes de l'alegria? Haviem de dedicar les nostres ratlles a felicitar-nos del joiós esdeveniment? Un moment de reflexió

bastà per a decidir-nos al silenci. El cor ens deia que aquelles sensacionals notícies no tenien fonament, o que al menys eren prematures.

No ens enganyà el cor. Al cap de vuit dies, la qüestió de les negociacions amb Abd-el-Krim apareix fosca i dubtosa. Si no es tractés de coses tràgiques, l'actuació de certs homes al Marroc tindria tots els caràcters d'un divertit pas de comèdia. En mig del drama, el talent literari del general Burguete hi posa escenes de sainet.

Per ara no hi ha submissió, ni pau, ni tornada de l'exèrcit expedicionari. Hi ha un altre paper ridícol de la gent de dalt i un altre amarg desengany per al poble.

EL PRIMER GOVERN DE LA REVOLUCIO DE L'ANY 1868

D'esquerra a dreta. — Laureà Figuerola, Zorrilla, Sagasta, Prim, Serrano, Topete, López de Ayala, Alvarez Lorenzano, Romero Ortiz

Sobre nacionalisme

S'ha donat per aqueixos diaris titulats republicans, un article del meu estimadíssim Alomar, sobre nacionalismes. Els que això han fet, han amagat, els uns deliberadament, els altres per ignorància, que aqueix article no és més que el final de la conferència donada a l'«Ateneo Barcelonés» en 1904, per En Gabriel Alomar, i que convertida en petit llibre, ha restat amb el nom, ben famós de «El futurisme».

Es vol presentar a l'Alomar com a anti-nacionalista, oferint un fragment, on se regira contra el nacionalisme, entesos a la manera francesa, és a dir, com una exaltació del territorialisme, i de les històries nacionals, en oposició a les corrents universalistes. Però dues ratlles abans, del tros copiat, l'Alomar cantava la llibertat de Catalunya, i se declarava tan catalanista, que quan recordava la doctrina unitarista, dels falsos internacionalistes, ell escrivia: «Que el món s'encamina a la formació de grans organismes i unitats? Està bé, però no s'endreça certament a la formació de grans absorcions i simplismes».

L'Alomar és catalanista, com ho som molts, per un sentiment d'amor a Catalunya, instintiu, espontani, i per una doctrina que no admet unitat, sinó a condició de que lo unit no obeeixi a una coacció, sinó a una voluntària adhesió, per una doctrina que veu en la llibertat

de les antigues nacionalitats el complement de la llibertat individual. Ara bé: aqueixa llibertat, nosaltres l'armonitzem amb el principi federatiu, produint-se, així, la gran síntesi de la unitat de lo múltiple.

El mateix internacionalisme no elimina les nacionalitats i se redreça damunt d'elles. S'és internacional perquè s'és nacional. Fins els teòrics de l'internacionalisme, els doctrinaris de l'anarquia, no han negat mai les nacionalitats i els seus drets. El propi Bakounine, té un llibre sobre «Anarquisme i federalisme», i tota la doctrina anarquista, fins la insípida i declamatori d'En Malato i d'En Sebastià Faure, són federalistes. Per això, quan una revolució, com la russa, s'ha produït, ha volgut la lliberació econòmica del proletariat manual, però també la lliberació del proletariat de les nacions, és a dir, dels pobles subjectes a Rússia. I donaren llibertat a Polònia, i Letònia, i Estònia, i a l'Ukrània i a la Geòrgia. ¿Com s'expliquen, com poden explicar-se aqueixos principis nacionalistes dels bolxevics, els nostres republicans unitaris?

Les repúbliques, o són federals, o no són repúbliques. França no tindrà rei, però té la monarquia de l'antiga França, sobre els altres pobles que avui l'integren, bretons, rossellonesos, bascs i provençals. Les repúbliques americanes des dels Estats Units a l'Argentina, són federals, plenament federals. A Europa, és federal la república dels soviets, i la república helvètica, passant, per la república alemanya, la més jove. No tenen, doncs, els nostres unitaris, cap defensa, quan volen regirar-se contra Catalunya, i quan volen reivindicar texts de l'Alomar, han de trencar-los, cercant una mixtificació, cercant un engany, perquè l'Alomar, és tan espanyol, com el que més ho sigui, però és nacionalista, com jo sóc tan espanyol com el que més ho vulgui ésser, però crec i ho defenso, que Catalunya deu tenir el seu govern, dins d'una monarquia, o dins d'una república federal.

PARADOX

La batalla de La Seu

No es tracta, amics, de cap episodi retrospectiu de les guerres carlines. Es tracta d'un fet modern i recent. A Madrid han començat l'ofensiva anticatalana sobre un nou front: el de la ramaderia. I la batalla que el poder central donà el passat diumenge a la Seu d'Urgell fou una ràpida victòria espanyolista.

La Mancomunitat de Catalunya havia organitzat a La Seu un concurs de bestiar boví i porquí. Però els concursos ramaders de la Mancomunitat resulten subversius. Els ministres, els governadors civils, els funcionaris i la força armada del poder central s'han proposat d'impedir aquesta feina subversiva.

Per a cohonestar l'actitud obstruccionista desentenen articles de reglaments antiquats i publiquen Reials ordres. S'excusen en menuts detalls reglamentaris i volen fer veure que es preocupen de l'estat sanitari del bestiar a Catalunya. Simples pretextos sense cap valua. De l'aspecte higiènic dels concursos, la Mancomunitat en té prou cura. En canvi, l'Estat central i els seus funcionaris tenen abandonats molts dels serveis higiènic que els pertocuen, i no ja solament pel que fa referència al bestiar, sinó també pel que es refereix a les persones. Aquí tenim, ben aprop, el cas de l'epidèmia palúdica del Prat del Llobregat i dels pobles de la rodalia, epidèmia que ha esclatat i es manté per culpa de l'Estat central i dels seus representants a Catalunya, i que no ha pres major in-

—No és un colom, que és un ànec; un canard, que vol dir una mentida.

crement gràcies a l'acció del Servei Sanitari de la Mancomunitat, que ha destinat a la zona de les febres diversos metges i brigades.

Ara els senyors inspectors provincials d'Higiene pecuària, volen intervenir en l'organització dels concursos de la Mancomunitat. Alguns d'aqueixos senyors són castellans, pertanyen a l'exèrcit burocràtic d'ocupació destinat a Catalunya. I un d'ells, l'inspector de Barcelona—creiem que's diu Luque—protestava no fa gaire del fet que en els concursos de ramaderia de la Mancomunitat s'usés la llengua catalana.

Tot plegat, una altra explosió d'anticatalanisme. Els anticatalans han guanyat contra les vaques lleteres i els porcs d'engreix la batalla de La Seu. Però dubtem que aquesta victòria sigui una suficient compensació de la derrota d'Annual.

FULMEN

29 setembre 1868

Encara que cinquanta quatre anys siguin molts anys, no haurien d'ésser prou per a que la *Gloriosa* li assemblés a la generació actual una cosa tan llunyana. Per més que sobre aquella expulsió de Borbons hi pesi una restauració de Borbons, les lleyors de llibertat plantades per la Revolució de setembre han donat, com a saborosos fruits, aquests anhels de lliberació patriòtica i de renovació social tan fervents avui.

Catalunya té una part principalíssima en aquell redemptor moviment. El pla i la muntanya li donaren dos homes representatius: En Prim, fill de Reus, i En Figuerola, nascut a Calaf. Les armes i les finances, les dues forces que encara són avui la llei suprema en les qüestions que tenen revoltat el món, eren catalanes. La regió on el poble estava més ben preparat per a la magna empresa de capgirar en sentit d'avenç els destins d'Espanya, era Catalunya.

L'Abdon Terrades, En Clavé, els nois de la Barraqueta i cent més feien de sembradors, i a la República del 73, primera conseqüència de la Revolució de l'any 68, En Figueras i En Pi i Margall ocupaven el lloc més alt en el renovellat Estat espanyol i en els ministeris hi figurava un bon estol de catalans.

Són injustos els esperits forts admiradors del bolxeviquisme recordant amb menyspreu aquella revolta nostra. Tenen més importància les primeres passes d'un infant que una cursa a peu guanyada als vint anys. És més convenient, per a la lliberació d'un poble, una tongada de bullangues que una dotzena d'anys de viscuda indiferència. La revolució de setembre és ben digne de que sigui fervorosament recordada per tots aquells que volem marxar endavant.

LA CAMPANA, que fou engendrada al escalf d'aquells entusiasmes, no pot ni deu oblidar les glorioses jornades del 29 de setembre de 1868 i al recordar-les enyorà aquells engrescaments populars que condensaven la seva generositat en la frase: *Primer és el partit que tot!* Avui un egoisme groller ofega totes les iniciatives redemptores. Si servessim la fe i la braó de la gent de llavors i ho consagressim tot a la llibertat dels catalans, la redempció de Catalunya fóra un fet.

JEPH DE JESPU

D'AQUÍ I D'ALLÀ

Pel dia que al poder pugin les esquerres conjuntades, ja tenen, diu, repartides les més suculentas gangues.

Fulano anirà a aquest «puesto», Sutano anirà a aquell altre, En Xó tindrà una cartera, En Gó un «momio» d'importància. Però, i si a l'últim no pugem? Tan grans i encara no saben que, abans de rostir la llebra, és necessari cassar-la?

**
A Ginebra està reunida la Societat de Nacions, coneguda entre els polítics per «La Colla de l'Arrós».

Què hi fa ara allí? En què s'ocuparà? Quin servei va a prestar al món? Jo no ho sé, i els senyors socis em sembla molt que tampoc.

**
Sobre l'expedient Picasso es diu: Que tot va endavant; que la Comissió té còpies dels documents principals; que aquest mes o potser l'altre els ponents es reuniran; que tindran set o vuit juntes de caràcter reservat; que, ja esbrinades les coses, un d'ells es dedicarà a redactar una memòria tocant els punts essencials; que, una volta redactada, la llegirà als seus companys... i que allà a mitjans del segle ja sabrem el resultat.

**
Des de la seva darrera fenomenal desventura, diu que el Rei de Grècia es troba la corona poc segura.

Si és així, cal que vigili i que's deixi de... brometes. Li rellisca la corona? Que se l'enganxi amb pastetes.

**
El francès tem a Anglaterra, l'anglès recela de França, l'un no fa més que armà enredos, l'altre d'intrigar no es cansa.

Quan aquest tanca una aixeta, aquell, per sota mà, l'obra: al galliner de l'Entente hi ha dos galls, i l'un d'ells, sobra.

**
—Hola! Ja han tornat de fora?
—Dimecres vam arribar.
—Es clar, la calor acabada, què hi farien allí dalt?
—Ail! si que va ben lluny d'osques!
Altra cosa s'ha acabat, i no la calor.

—Què? Expliqui's!..
—Ja pot pensar-s'ho, home! Els rals

C. GUMÉ

S. M. el Diner

Agafem a l'etzar un quadern de corrandes populars i una ens crida l'atenció. Diu:

«Tothom calla quan l'Or parla...»

Bella veritat a fe. Avui, generalment, l'home val tan com riqueses té. Naturalment que això és un absurd ridícol, emperò és així.

Mireu si en té de valor el diner—no com a signe monetari—que apart la gran influència que exerceix, *por dinero baila el perro* que sol dir-se, inclús doncs converteix en virtuts els vicis més abominables als possessors de tan codiciat metall.

Totes les estúpides xavacaneries que hom pugui imaginar-se dites per un ric, són sentències salomòniques.

Un ric ubriac, és un bromista graciós, un clown de circ que fa el borratxo única i exclusivament per a fer riure al còncave que l'escolta.

Un adinerat mal educat, que no deixa d'haver-n'hi, és un senyor franc i expansiu de caràcter.

Un bon humà carregat de diners és un senyor distingit, intel·ligent (com si l'intel·ligència pogués adquirir-se amb bitllets de Banc), però en fi, S. M. el Diner és i ha sigut sempre, la pedra de toc, l'imà que atrau les multituds i les dirigeix. Els *nouveaux riches* en són un exemple. Ningú diu: aquell senyor va fer la fortuna d'una manera il·lícita, sinó que tothom calla i escolta les estultícies d'aquell senyor que va fer-se milionari...

Prou segueix dient la corrandà:

«vindrà un temps més verdader que quan parli la paraula tindrà de callar el diner».

Emperò el temps no vé, i «tothom calla quan l'Or parla».

J. CORNUDELLA

De la meva cartera

No sé qui ha dit, que en el món, no hi ha dolents sinó malalts. I és cert; puix la vida, ben mirat no és res més que una gran malaltia més o menys llarga que no té cura.

Per a que els teus fills no siguin viciosos predica'ls amb l'exemple. Riu-te de l'autoritat d'aquell pare, que, amb el cigarro a la boca sermoneja an els seus fills perquè no fumin.

No et dolgui el que hagi de fer el paper de tonto, escoltant a un vanitós bo-i fent el savi.

En l'adversitat coneixeràs an els amics. En l'opulència coneixeràs a les amigues.

No és sempre el valor el que sol fer els herois, també en sol fer la por.

Voldríem acabar amb la mentida, però la veritat ens ofen. Per això la moral

perd el temps propagant que el mentir és una vilesa, doncs la experiència ensenya, que en el món el que diu la veritat el pengem.

El que demostra més que en el món tots som germans, és el que sempre estiguem en ell en contínua guerra encesa.

Qui no es condol del mal agè no és home bo.

No creguis en el progrés espiritual de l'actual societat, mentre tradueixi consciència per benestar i sentit pràctic per individualisme.

V. TARRIDA

Remembrança

Era un capvespre d'hivern. Alguns borrallons de neu encara voleiaven per l'espai després d'una tarda rúfol i cendrosa. Eixí de casa tot arraulit, i a dues passes vegí un grup d'homes que comentaven quelcom d'anormal. Vaig atansar-m'hi, i amb poques paraules vaig deduir que's tractava d'una infelicitat que havien trobat mig morta prop la porta del cementiri.

Era la Rita, la *bordeta*, que li deien els que no podien capir tot l'horror que enclou aquesta paraula.

Vaig parar esment en la conversa i vaig oír com un d'aquells homes deia amb aires de refinada hipocresia:

—Llàstima, tan jove i que el vici l'hagi portat a tal estat!

Encara no havia finit la frase quan, obrint-se pas entre els curiosos, s'atansà un jove amb posat noble, i encarant-se amb el que havia parlat, li digué amb veu plena d'emoció:

—Què, què ha fet la pobra Rita perquè tingui d'ésser el blanc de vostres ultratges?... Quin nou pecat ha comès la malhaurada que no sigui digne de compassió?... Perquè la veieu pobra i sense ampar de ningú, en lloc de compadir-vos-en, vos entreteu en malparlar d'una noia que potser tenia més cor que no tindreu mai vosaltres. Quina culpa tenia ella si quan va venir al món, en lloc de trobar un bressol calent i el pit amorós d'una mare, trobà per bressol la roca freda? Si mai, en sa ruta de la vida, li havien ensenyat lo que vol dir la paraula *amor*, trobeu estrany que al primer que li feu capir tot l'encís d'aquesta paraula màgica, s'hi llençés en sos braços esperançada? Per què no condemneu a l'home que després d'haver desflorat el seu cos verge, poguent-la fer una bona mare, la llença en braços de la perdició? Abans de la caiguda tot era la Rita. Mentre el seu cos serví per a satisfer vostres passions ruïnes, tot era enaltir-la. Quan l'heu vista malaltissa, per excessos i privacions, que ja no satisfieva vostres concupiscències heu acabat d'embrutar-la amb vostra alenada impura...

Callà el jove; els del grup seguien caps cots, aclaparats per les paraules sinceres del qui, aprofitant l'efecte que havien produït les seves manifestacions, s'allunyava poc a poc, perdent-se entre la nit. Al cap de poc, sonaren les campanes... La Rita havia mor.

MANEL ROCA I PAGÈS

NOTES DE FORA

MORA LA NOVA

Volien sapiguer els miracles que ha arribat a realitzar el nostre alcalde d'ençà que posseeix la vara? Doncs un poc de atenció i prenguin nota:

Lluir en les processons amb el seu garbós acompanyament; donar vacances a l'escola pública de nens abans del temps per a que el senyor Mestre pugui reposar de les seves fatigues i prorrogar-les per falta de local i Déu sap fins quan, i dit sigui que en el local on hi havien instal·lades les escoles de nens, com que perteneix a un enemic seu polític, per venjança an aquest, seria pecat tindre-hi l'escola i les conseqüències les toca tot el poble; grans instal·lacions de bones bombes a força de mans per a una penosa elevació d'aigua a la font pública, que és el matament de tot el veïnat; rigurositat amb les injustícies de donar ordres de que uns veïns estan obligats a retirar del carrer objectes que per a res molesten als transeünts, mentre que altres i ell mateix estacionen carruatges i bocois a tota hora del dia i de la nit, i tiren tota mena d'escombraries que infecten el veïnat de la Plaça d'En Caballé i el pas de l'avinguda del «Pont del Ebre»; i finalment els pactes que li fan tindre amb els de sotana, de modo que ara, agraït de la conquesta d'un jugador de futbol obtinguda per Mossèn Ramonet, ha obsequiat an aquest, fent-li fer la benedicció del nou camp de futbol que l'inaugurà en les darreres festes, a quin acte hi han concorregut la majoria del despert Ajuntament presidit pels cèlebres republicà Serrano i l'ex comunista Serafi.

A tots els hi donem el pèsam i fem present an En Ramonet de l'església que procuri conquistar jugadors de futbol pel cel i no per la terra, i que no confongui, doncs la seva missió no és dedicar-se a la vida deportiva.

X

SABADELL

Ja és hora que comenci a indignar-se l'opinió pública contra aquests desautcs que venen practi-

Batallades de tot arreu

ELS TURCS

Una altra vegada diem els grecs. Avui diem els turcs i és perquè avui un turc és quelcom, significa un valor, una cosa positiva, mentre que'l grec és una mena de pellingo que només se'l té en compte per a acabar-lo d'estripar. No vol dir això que nosaltres ens posem sempre al costat del que guanya. Però és que en aquest cas, i malgrat la nostra simpatia pels grecs, no ens està mal la victòria turca.

La pallissa que'ls turcs han donat als grecs, demostra dues coses: Primera, que Mahoma, diguin lo que vulguin els cristians, encara sap plantar cara a Crist i segona, que no és gens prudent servir de ninot de palla i això pot servir d'experiència als nostres governants.

Hi ha una altra cosa que diu molt poc en favor dels grecs. I és la seva tossuderia en no treure de la manera més ràpida al senyor Constantí. Sembla talment que'ls hagi encisat i ni davant l'empenta de Mustafá-Kemal, el capdavanter dels exercits turcs, han pensat donar-li el passaport.

Els grecs deuen confiar segurament en el destí. Potser encara tenen confiança en els Déus de la seva abundosa mitologia. Que la vagin tenint, que mentrestant En Mustafá-Kemal, que no bada, farà de Déu destructor.

Nosaltres en coneixem un de poble molt semblant al grec. El que'ns referim, també, amb la major tranquil·litat, consent que mentres els seus soldats estan donant la vida a l'Estat i els pocs

quartos que li resten, el seu quefe d'Estat passa les hores alegrement a una platja de moda.

Un i altre tenen front a front fills de Mahoma. Sembla que'l destí ho hagi volgut. Un i altre reben. Qui primer dels dos llicenciarà?

D'UN ACTE NACIONALISTA

Com que és sempre d'actualitat tot quan fa referència a la llibertat de Catalunya, ens plau donar a conèixer una lletra que d'un company hem rebut. Es refereix a l'acte que el dia 10 de setembre es celebrà a Sant Boi, acte organitzat per «Els Montserratins» i la «Joventut Nacionalista» de la veïna vila.

Diu així: «Estimat amic: Ja sabeu tan bé com jo tot lo succeït a la festa que en homenatge an En Rafel Casanova celebrarem la vigília del 11 de setembre. Sabeu que hi hagué entusiasme i que una vegada més quedà provada la voluntat del nostre poble.

Però, lo que no sé si sabeu, és que el Pare Dr. Joan Solanas, per lo vist home de confiança en *El Liberal* d'aqueixa ciutat, oblidant-se greument de la missió que per la raó del ministeri que exerceix té encomanada, no dubtà en falsejar barroerament la bellesa de la nostra festa.

Diu, el Pare Dr. Joan Solanas, en l'esmentat quotidià, que's llegiren treballs *tendenciosos i anticristians*. Referent als primers, foren senzillament nacionalistes; no crec que hi aressim a enlairar l'Estat espanyol. En quan als segons, no sé que concebeix per anticristià, quan més d'una vegada nostre nacionalisme peca d'això, de massa cristià.

Diu també, disposant-se a passar una llarga temporada de purgatori, que's cantaren *Els Segadors* dins l'església. Si tal cosa hagués succeït, no fora pas jo qui ho negaria, car no hi veig res de mal perquè ben nostres són. Però com sigui que no és cert, però de manera difinitiva, hem escrit al Pere Botero per a que prepari una caldera ben grossa.

Finalment diu que va ésser expulsat del Centre Nacionalista pel seu digne President En Pagès. El Pare Dr. Joan Solanas, cada vegada agafa més franquesa amb Satanàs. L'únic cert és, que En Pagès, portat per un excés de cortesia, indicà amablement al Dr. Solanas que's llegirien treballs que potser no estarien a to amb el seu modo de pensar i tot per a evitar-li molèsties ni sense *oblitgarlo a abandonar dicho local*, ni menys dir-li que si no s'absentava hi hauria vessament de sang. Això no succeeix mai, i per això la llibertat de Catalunya va endavant.

Tú, ja que vius a Barcelona, potser el coneixes al Pare Dr. Joan Solanas. Si és així diga-li que's

confessi i faci acte de contrició. Li demanem pel bé de la seva ànima.

Mercès i disposa del teu amic

Miquel d'Arnaus.

Per la nostra part, cap comentari.

LA POSTA DELS DÉUS

Una divinitat és, per falsa que sigui, cosa que imposa i hom per excèptic que sigui hi troba certa graciositat a la pompa de que se les revesteix.

Quan més importància es dona a una divinitat més respecte fa. I tothom acaba, si no per creure-hi, per respectar-la.

Però no volgueu res més trist que una divinitat caiguda. Fa una mena de llàstima profunda, que se sent en lo més íntim. Es com la llàstima que segurament ens faria, el Sol per exemple, que després de haver-se'l imaginat unànimement gran, el vegéssim als nostres peus.

Igual passa amb els herois, aquesta mena de Déus cívics. Déus devallats a la terra per infondre valor als mortals.

Un home, posat al front d'un gran moviment revolucionari o bé davant d'un poble revoltat contra un altre que li vol imposar la seva tirania, és quelcom gran, quelcom magnífic, car personifica el màxim valor i la màxima generositat.

Però ai del dia que aquest home es traexi a si mateix, cedeixi un punt en els seus propòsits! Se l'heu petit, molt petit, com una cosa miserable i sense importància.

Una cosa semblant ens passa amb Abd-el-Krim, capdill de la revolta rifenya i que ja ens veiem President d'una nova república africana.

Abd-el-Krim an aquests últims temps havia esdevingut una mena d'heroi, quelcom gran, digne de respecte i admiració. Posat front a front de l'Estat espanyol, tenia, als nostres ulls, tota la gallardia que cal que tingui l'home que's posa al front d'un poble que lluita per la seva independència i que dissortadament nosaltres no tenim.

Però, Abd-el-Krim, diuen que cedeix, que s'entrega, que demana perdó. Un heroi demanant perdó, és una cosa força ridícula.

Francament no ho acabem de creure. Concebim que Espanya, per la força arribi a foragitar fins qui sap a on a Abd-el-Krim i als seus, conquerint i reconquerint a tort i a dret. Però que'l capdill rifenya s'entregui mansament, com un anyell, això no.

Abd-el-Krim capitulant ens fa l'efecte d'un Déu cap cot deixant l'Olimp i amb pas vacilant dirigir-se a la terra disposat a que els homes facin d'ell lo que els hi convingués.

Un rei el concebim vestit de pallaso; a un rebel, no.

CRUCIFIX

Els mals nostres, els dels obrers, és clar que no són pas d'ara, no són res de nou, són una cosa

vella de temps; en un aspecte o altre sempre se'ns ha volgut tenir esclaus.

Al declarar-se la guerra dels quatre anys, la gran guerra, va semblar talment com si al obrer, que tant sofria, els qui el manaven i dirigien l'haguessin crucificat. El penjaren a la creu, el burxaren, li donaren fel, per un costat, mentre que per altre li prometien una prompta resurrecció.

Com sempre, disortadament, l'obrer cregué les paraules dolces dels que li prometien un paradís pròxim i pacientment es deixà crucificar, i patí, i plorà llàgrimes de sang.

Finí la guerra. Es parlà de pau. Hi hagué festes. Es repartiren coroncs. Es donaren premis. Es feren tractats. Es proclamaren independències. Es parlà de l'esdeveniment de la pau universal. Hi hagué molt de trasbals, s'originà molta feina... i ningú es recordà, ni ningú es recorda, de l'obrer que segueix penjat a la creu esperant el dia del devallament i seguidament el de la resurrecció.

Però ara han callat les paraules dolces, ara ningú li parla del futur paradís. Tothom passa per baix de la creu i sols tenen per a ell un gest de compassió quan no és de menyspreu.

An aquest món tot acaba i per lo mateix tot arriba. I és clar que arribarà el moment que'l devall de la creu serà forçós. I hi ha molta diferència de fer les coses bonament convingudes a fer-les per força.

La creu de la crucifixió obrera, demés, trontolla. Ja no pot aguantar més el seu pès i no hi ha ningú que pugui adobar-la. Certes coses no tenen adob.

Tot això hauran guanyat els moderns jueus.

Mustafá-Kemal, quefe del Govern turc d'Angora i cap dels exercits victoriosos

—I aquells senyors d'allà baix que durant la guerra m'havien promès el paradís! (De l'Asino)

BARCELONA CIUTAT ALEGRE I CONFIA DA

Va cercant la policia
als assaltadors del tren,
i no els troba... qui ho diria!

En tant el lladre, tranquil,
entra a un estanc i s'emporta
pessetes més de tres mil.

Com que estan tan vigilats,
els lladres roben i assalten
els Bancs més acreditats.

Així, per està segü,
cal fugir d'aquí, o robar
abans no et robin a tu.

El que mana.—Mientras yo gobierne, aquí no pasará nada.

La nota que ha cridat més la nostra atenció del parlament del senyor Lerroux, és l'afirmació de que si els espanyoleros abandonen el bèl·lic gest quixotes del Marroc, sense la protesta del *pueblo*, aleshores, aquest, no tindrà dret a protestar en el dia de demà, quan Catalunya, Bascònia o Galícia, apel·lin a la força amb tal de conquerir la independència, per lo que es preparen ja fa temps. De manera que, al gran revolucionari lo que el preocupa és la unitat de la pàtria, o potser amb més de certesa el continuament indefinit de la preponderància de Castella, la seva pàtria, sobre el reste de les unitats ètniques, que voluntària o forçosament formen avui, per avui, lo que anomenem Espanya. Per fi el *caudillo* va situant-se en el lloc que li correspon d'enemic descobert de les nostres reivindicacions lliberadores. Entre això i el que sigui un fet el seu nomenament de diputat per Canàries pel democràtic article 29, quedarà la cosa arrodonida.

JOAN FRANCO

REPICS

Fa alguns anys nostre bon amic l'Alomar va aprovar an En Lerroux de *Bachiller*. Ara, com llavors, també a Canàries l'han aprovat. I quina manera de degenerar les carreres! Però nosaltres que no és fàcil que mai tinguem plets, podem assegurar que si un dia en tinguéssim no els confiaríem pas al talent d'advocat de l'ex emperador del Paral·lel. I cal...

Sembla que un d'aquests dies visitarà Madrid, el Sha de Pèrsia. Els madrilenys que tantes coses gracioses tenen, podran estar contents, perquè el Sha, indubtablement, no hi trobarà cap diferència, doncs trobarà que Madrid té moltes semblances amb Pèrsia, inclús els contes madrilenys i els perses s'assemblen d'allò més! Tant els uns com els altres fan dormir.

Es torna a parlar del general Silvestre. Aquest home és una mena de Cid. Les grans coses les va fent després de mort. Però, és que ho és o no ho és, de mort? Que se'ns digui la veritat d'una vegada.

Ara mateix diuen que s'ha suicidat i que un moro el va rematar i també diuen que és a Amèrica.

Vaja, si aquest home és viu, hauria de dir alguna cosa. Perquè explotar així en favor del seu nom l'hecatombe d'Annual, és massa frescura!

J. M. Bellido ha publicat a *La Publicidad* un ben pensat article sobre el problema universitari a Catalunya. La comunitat d'idees, la cohesió activa i fecunda, la conjunta finalitat d'En Prat de la Riba i de l'Ors en les qüestions culturals, hi és expressada d'una manera ben clara.

Es significatiu que aquest article el publiqui l'orgue d'*Acció Catalana*. S'inicia un retorn a l'Ors? Ja seria hora. Els que no hem deixat de estimar-lo i de posar-lo molt alt, veuríem amb gust que sobre aquest punt *Acció Catalana* rectificqués la conducta de la «Lliga».

Això de l'atemptat an En Cambó no és una cosa sèria. No és digne d'ell. Un ministre i conductor d'un poble no havia de rebre una perdigonada al darrera com un vulgar saltador de parets. Per això no creiem lo que diuen alguns que tot és propaganda d'ell.

Si fos obra d'ell, en lloc d'una perdigonada se hauria fet tirar al menys una canonada. La categoria primer que tot!

Malgrat la insignificància del fet, el senyor Cambó reb telegrams de protesta de tota Espanya. El més interessant de tots és el d'un andalús que viu a Barcelona:

—Protesto—diu—de que mis paisanos hayan intentado hacerle el timo de los perdigonos. La cosa es indigna de usted, pero mucho más de ellos.

No sabem perquè aquest andalús parla del timo dels perdigonos. Ens fa l'efecte que això de l'atemptat, no s'ho acaba de creure.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: Jaume Torres: El tema Rússia és molt difícil de tocar. Qui sap si no s'infanta en aquell poble una nova època de la història? No diguem massa mal de Lenin. Esperem viure bastants anys per a veure lo que Rússia dona de si.—Miquel Ribalta: Es publicaran els seus treballs Gràcies.—Cabrè i Oliiva: Es publica lo seu. Segueixi enviant.—Mahomet: Massa broma.—El síndac: Vostè està italianitzat fins a la medula. Ja està bé, però no perdi de vista l'originalitat, ni la catalanitat Provi d'enviar alguna altra cosa.—Noi del Cinca: Aragonés i català? Vostè serà un home formidable, que farà trencadissa. Si ho publicués, vostè o jo aniríem a la presó. Què li sembla? Està disposat? Dongui el seu nom veritable.—A. F. Massa curta la seva nota primera. Vostè pot enviar coses de més pes. En canvi publico la segona. Miquel: Molt fluix, tot lo que envia.—Silvestre Paradox: Amb aquest pseudònim té obligació de fer-ho una mica millor.—Llangardaix: No; això no fa per casa. La broma, en tot cas, ha de tenir més substància.

cant-se d'un quant temps en aquesta part a la nostra ciutat, amb llençament de mobles al carrer de gent humil que, el propietari haurà cercat una combinació per a treure més diners de la casa, i diem combinació, perquè avui a Sabadell pot dir-se que no's treu a ningú per falta de pago, sinó que el propietari al·lega que ha d'habitar la casa, que ha de fer reformes, etc., recursos que després aquests *Tribunals-camama* d'inquilinat, formats per dos adjunts del inquilí i dos pel propietari, amparats per la llei, sentencien al llogater perquè el president, generalment, es decanta pel cantó del propietari, i queden tres a dos a favor de la sentència, que's firma sense tremolar el pols a ningú.

Tot això, com diu bé *L'Avenir* en son darrer número, està amparat i dirigit per l'entitat *Cámara de la Propiedad Urbana*, una espècie de Sindicat de color d'aiguardent de nous—perquè hi ha de tot—que no para en «barres», aprofitant l'ocasió en aquests anys de treball, que l'aglomeració de forasters ens ha fet més difícil el problema de les vivendes, que sempre ha estat agut a Sabadell.

Fa uns tres anys, molts d'aquests propietaris, —sense ànim de molestar als de bona fe—i en vista de l'enderrocament dels Sindicats obrers s'enamoraren del lema: «Pau, pau i sempre pau» i es ficaren al Sometent per a fer... la pau.

B.

VEUS DE LA OPINIÓ

La política d'En Lerroux

Sembla que el quefe de la colla de la gana no perd ocasió propícia que se li presenti, per a anar-se acostant tot lo possible a les institucions *estatales*. Cada vegada que l'ex demagog parla, s'esforça tot lo possible en ésser grat al hoste

del palau d'Orient, fent mèrits com a futur personatge ministrable, ja que segons la seva immodesta presumpció, es creu ésser cridat a la governació de l'amalgama geogràfica, més que unitat racial que no existeix, coneguda per Espanya en un període de temps no molt llunyà.

Cada vegada que llegim quelcom relacionat amb el tal personatge ens cau l'ànima als peus. I pensar que en un lapse de temps dissortadament no molt llunyà era la nostra esperança per a conquerir quelcom més de llibertat ciutadana i de benestar individual. Quants i quants seran els desenganyats,—ja per aquest panxa content *ex* no sé quantes coses, o bé pels altres, els qui han envilit la barretina gloriosa,—resten reclusos dins de les seves llars mostrant-se indiferents a tot quant tendeix a la propera lliberació i dignificació de la nostra Catalunya.